

Innkalling til møte i Verdensarvrådet 07.12.2018 kl. 1000-1400 på Bygningsvernsenteret, Rørosmuseet.

Sakliste

Sak 12/18 Besøk av Verdensarvrådet for Falun i dagene 18.-20. februar (Rørosmartnan)

Verdensarvrådet og faggruppa besøkte i dagene 20.-22. september 2017 verdensarven i Falun. Under besøket inviterte verdensarvrådsleder Runa Finborud verdensarvrådet i Falun til en gjensitt. Verdensarvrådet i Falun signaliserte i juni 2018 at de ønsket å besøke Røros bergstad og Circumferensen under Rørosmartnan i 2019. Koordinatorene i Falun og Røros har i løpet av høsten hatt kontakt om saken, og verdensarvleder Runa Finborud har sendt en formell invitasjon til Falun. (vedlagt). Samtidig med at verdensarvrådet besøker oss, vil det også komme et besøk fra vennskapsbyene til Røros, Hamina (Finland) og Falun.

I samråd med Runa Finborud og Hans Vintervold, er det utarbeidet et forslag til et felles program for begge delegasjoner, (vedlagt), men med forskjellig opplegg den 20.02.2019.

Vår nye riksantikvar, Hanna Geiran vil også besøke Røros i de samme dagene, og vil delta på deler av det samme programmet.

Koordinator vil orientere ytterligere om programmet på møtet.

I tilknytning til denne saken vil værdsarvsamordnare Christina Staberg og naturskolepedagog Anders Sjøberg ha et innlegg fra Falun mht verdensarvrådets besøk.

Innstilling; Saken legges fram uten innstilling

Vedtak;

Sak 13/18 Verdensarven på kommunenes, fylkeskommunenes og fylkesmennenes hjemmesider.

Det vises til diskusjonene i både faggruppa og verdensarvrådet omkring kommunenes og fylkeskommunenes informasjonsansvar om verdensarven.

Ordfører Ragnhild Aashaug i Tolga kommune har tatt opp spørsmålet om hvordan kommunene og fylkeskommunene kan heve sin presentasjon av verdensarven på sine hjemmesider. Kommunene har varierende presentasjon av verdensarven på sine hjemmesider. Begge fylkeskommunene har en god og kortfattet omtale av verdensarven. Ingen av fylkesmennenes hjemmesider omtaler verdensarven.

Temaet er gjerne berørt i tilknytning til museer og kultur.

Verdensarvsenterets hjemmeside <https://verdensarvenroros.no/> som ble

lansert i vår, er både omfattende, oppdatert og fint designet, og vil være naturlig å lenke til for alle aktørene innenfor verdensarvsegmentet.

Under finner dere en oversikt hvor koordinator har gjennomgått temaets plassering hos de forskjellige offentlige forvaltningsaktørene

Os kommune; Under tema museum og kultur, med en kort intro og link til Røros kommunes hjemmesider. <https://os.kommune.no/kultur-idrett-fritid/kulturarv-og-museum/>

Holtålen kommune; Under tema kulturarv og museum, med en kort intro og link til Røros kommunes hjemmesider <https://holtalen.kommune.no/kultur-idrett-fritid/kulturarv-museum/>

Tolga kommune. Under «Om Tolga kommune», godt synlig og med fyldig omtale. <https://www.tolga.kommune.no/tjenester/om-tolga-kommune/circumferensen-og-verdensarv/>

Engerdal kommune; Nevnt under kulturvern, om Femundshytten, men gamle opplysninger.

Røros kommune; Synlig og bred omtale, men må oppdateres og kvalitetssikres <https://roros.kommune.no/verdensarven/>

Hedmark fylkeskommune; Under hovedtema kulturarv, med eget oppslag på verdensarv. Generell omtale, og link til Riksantikvarens hjemmesider og link til Regional plan for Røros bergstad og Circumferensen og linker til RA, Verdensarvenroros , Unesco og Norges Verdensarv <https://www.hedmark.org/meny/vare-tjenester/kulturarv/verdensarv/>

Trøndelag fylkeskommune; Egen omtale under tema/tjeneste, <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/kulturminnevern/verdensarv-kulturmiljo-landskap/verdensarv-roros/>

Fylkesmannen i Trøndelag; Ingen omtale

Fylkesmannen i Hedmark; Ingen omtale

Saken ble inngående drøftet på faggruppemøtet den 26.11.2018. Her ble det bla. framhevet at Nasjonalparkstyret for Forollhogna har omtale av verdensarven. Sti: [Bli kjent / Verdensarv og cirkumferens](#)
det samme er situasjonen for hjemmesidene til Femundsmarka nasjonalparkstyre Sti: [Bli kjent / Cirkumferens og verdensarv](#)

Summa summarum er situasjonen relativt god, men faggruppa ønsket å gjøre en oppdateringsjobb i løpet av 2019 i etterkant av forvaltningsplanarbeidet, og gjorde følgende vedtak:

Torfinn Rohde og Per Øyvind Riise lager et utkast til en fellestekst til alle kommunene. Omtale av verdensarven i den enkelte kommune lages av kommunen.

Oppdateringsarbeidet gjøres ferdig i løpet av 2019.

Regler for logobruk sendes ut av koordinator så fort dette blir oversendt fra Riksantikvaren. Det foreslås at verdensarvrådet gjør tilsvarende vedtak.

Innstilling; *Torfinn Rohde og Per Øyvind Riise lager et utkast til en fellestekst til alle kommunene. Omtale av verdensarven i den enkelte kommune lages av kommunen.
Oppdateringsarbeidet gjøres ferdig i løpet av 2019.
Regler for logobruk sendes ut av koordinator så fort dette blir oversendt fra Riksantikvaren. Det foreslås at verdensarvrådet gjør tilsvarende vedtak.*

Vedtak;

Sak 14/18 Oppfølging av gamle, og nye aktuell prosjekter det kan søkes midler om for 2019.

På faggruppemøtet den 26.11.2018 ble det gjort en gjennomgang av mulige nye prosjekter/tiltak innenfor Circumferensen. Den vedtatte handlingsplanen 2019-2021 for Regionplanen for Røros bergstad og Circumferensen vil være et viktig tildelingselement.

Følgende mulige nye prosjekter for 2019 ble presentert;

Os kommune;	Ny søknad for Narjordet. Større enn for 2018.
Forprosjekt for istandsetting av fjøset på Oddentunet.
Tollefrøan på Narbuvollen? Tilstandsanalyse.
Forprosjekt for Gruvåsen sammen med nasjonalparkstyret for Forollhogna
Holtålen kommune;	Skilting på Muggruva (bevilget kr.150000 fra Trøndelag fylkeskommune i 2018)
Utarbeidelse av områdeplan/videreutvikling Eidet Smeltehytte
Tolga kommune;	Ferdigstilling «Kraftstasjonsprosjektet».
Informasjonsmateriell om verdensarven.
Engerdal kommune;	Terrengmodell Circumferensen på Blokkodden
Røros kommune;	Videreføring av løpende prosjekter og mulig nytt prosjekt på skjøtselsplan for Røros kirkegård.

Erfaringene fra 2018 hvor alle kommunene hadde egne søknader er gode. At det foregår konkrete prosjekter i hele Circumferensen er viktig for innbyggernes kunnskap og identitet knyttet til verdensarven.

Innstilling; Kommunene fremmer egne søknader til Riksantikvaren og fylkeskommunene innen 15. januar i henhold til prosjekter fremmet på faggruppemøtet den 26.11.2018

Vedtak;

Sak 13/18 10- og 40-årsjubileet 2020. Konkretisering av markeringer.

I sak 05/18 gjennomførte faggruppa en idedugnad med tanke på

markering av 10-årsjubileet for utvidelsen av verdensarven til Røros Bergstad og Circumferensen, og 40-årsjubileet for etableringen av Bergstaden som verdensarv.

Det går raskt mot 2020, og kommunene, verdensarvsenteret, Musea i Nord-Østerdalen, fylkeskommunene og kommunene bør før tidlig i 2019 ha bestemt hvordan markeringen skal foregå, og foreslått en organisering av arbeidet med markeringen.

Med utgangspunkt i oversikten fra work-shop den 06.06. fremmer faggruppa følgende forslag til arrangementer i forbindelse med markeringen av 10-års og 40-årsmarkeringen for verdensarvnominasjonene;

Engerdal;	Plakettavduking på Femundshytta sommeren 2020 Arrangement på Blokkodden sommeren/høst 2020
Os;	Plakettavduking Vintervegen Arrangement på Oddentunet sommer 2020
Holtålen;	Plakettavduking Mugg-gruva sommer/høst 2020 Arrangement Eidet Smeltehytte
Tolga;	Plakettavduking Tolgen hytte/Informasjonssenteret
Røros;	Plakettavdukinger (Storwartz, Malmplassen/Verdensarvsenteret, Gata, Nordgruvene, Vinterleden 2020

«Fellesmarkeringer»;

Historisk fotoutstilling (Landskaper, bygninger før og nå)
NRK-TV om verdensarven. Mulighetene for dette Sjekkes ut med NRK til neste møte i faggruppa.

Det ble også konkludert med at markeringer og arrangementer bør inngå i et helhetlig opplegg som presenteres samlet overfor publikum, presse m.m.

Forslaget bearbeides videre i både faggruppa, verdensarvrådet og den enkelte kommune, fylkeskommunene, Rørosmuseum, Musea i Nord-Østerdalen, Destinasjon Røros m.fl.

Det er også viktig å invitere og involvere ideelle organisasjoner (historielag, bygdelag m.m.)

Innstilling; Et endelig opplegg for markeringer av jubileene i 2020 legges fram til vedtak i verdensarvrådet på første møte i 2019. Det nedsettes en arbeidsgruppe/jubileumskomite på samme møte.

Vedtak;

Sak 15/18 NIBR- Rapporten; Kulturminnemiljøet på Røros og i fjellregionen.

På oppdrag fra Regionrådet for fjellregionen utarbeidet Norsk Institutt for By og regionforskning våren/sommeren 2018 rapporten «Kulturminnemiljøet på Røros og i fjellregionen». (vedlagt) Rapporten er tenkt som et strategisk verktøy for å styrke kulturminnemiljøet i regionen ytterligere, med tanke på den pågående regionreformen og den varslede nye stortingsmeldingen om kulturminnevernet som startes opp nå i høst. (Sak 16/18)

Rapporten beskriver og forsøker å kvantifisere kulturminnemiljøet i regionen i form av sysselsetting og kompetanse. I tillegg til håndverkere, forvaltnings- og museumsmiljøene, omtales også naturforvaltningsmiljøet, reiselivet og bedriftsmiljøene som er sterkest knyttet til verdensarven og kulturminnemiljøet. Det gjøres en sammenligning mellom kulturminnemiljøet i Røros og fjellregionen og noen andre større kulturminnemiljøer som Bryggen i Bergen og Bergen, Nidarosdomen og Trondheim, Rjukan og Notodden og Lillehammermiljøet. I sluttkapitlet «Sentrale funn» pekes det på at kulturminnemiljøet på Røros og fjellregionen vil kunne håndtere både nasjonale og internasjonale oppgaver på vegne av større nedslagsfelt enn bare regionen. Dette kan oppnås gjennom enda sterkere sammenknytting mellom de eksisterende miljøene, og ha en lokal strategi for et slikt strategiarbeid.

På møtet vil rapportens hovedkonklusjoner bli presentert og koordinator vil invitere til en diskusjon om tema som verdensarvrådet kan spille inn som momenter til Stortingsmeldinga om kulturminnevernet med utgangspunkt i verdensarven.

Innstilling; Rapporten «Kulturminnemiljøet på Røros og i fjellregionen» gir en god framstilling av kulturminnemiljøet. Rapporten legges til grunn for innspill til Kulturminnemeldingen.

Vedtak;

Sak 16/18 Ny kulturminnemelding, Innspillskonferanse Lillehammer 18. desember.

Klima- og miljødepartementet har startet arbeidet med en ny Stortingsmelding om kulturminner.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/innspillsrunder-om-kulturminnepolitikken/id2620032/> .

Vi vet foreløpig lite om oppbyggingen av meldingen, men verdensarv vil være et av temaene som tas opp. Departementet vil arrangere 4 såkalte innspillskonferanser, hvorav den første vil gå av stabelen på Lillehammer den 18. desember. Den 24. januar vil tilsvarende konferanse foregå i Oslo. Politisk ledelse i KLD vil delta begge steder. Frist for skriftlige innspill til meldingen er

satt til 1. februar. Det er ikke lagt opp til noen konferanse i Midt-Norge. Leder og koordinator har diskutert muligheten for deltakelse på konferansen på Lillehammer og vil melde seg på innen påmeldingsfristen den 4. desember. Det er viktig at verdensarven Røros bergstad og Circumferensen markerer seg i prosessen rundt stortingsmeldingen, både ved tilstedeværelse på konferansene og ved skriftlig innspill.

Tema for innspill fra Verdensarvrådet vil kunne være synliggjøring av kulturminnemiljøet i regionen og muligheten for å styrke dette og påta nye og styrke etablerte nasjonale funksjoner (jfr. sak 15/18), økonomiske rammer for verdensarvarbeidet, samisk kulturminnekompetanse i verdensarven, m.m. Det er ønskelig med bredest mulig deltakelse fra verdensarvrådet og faggruppa på innspillskonferansen på Lillehammer.

Innstilling; Verdensarvrådsleder og koordinator utarbeider skriftlig innspill til den nye kulturminnemeldinga. Innspillet klareres i verdensarvrådet før oversendelse innen fristen fristen 1. februar.

Verdensarvrådsleder, koordinator og representanter for verdensarvråd og faggruppe deltar på innspillskonferansen på Lillehammer 18. desember.

Vedtak;

Sak 18/18 Møteplan 2019

Vi går et nytt aktivt år i møte. Faggruppas møteplan ble vedtatt i møte den 26.11. Den innledes med et forvaltningsplanseminar torsdag den 14. februar. Til dette inviteres også verdensarvrådets medlemmer. Møteplanen til faggruppa er som følger.

Torsdag 4.april (Os)
Torsdag 13.juni (Engerdal)
Torsdag 19. september (Holtålen)
Torsdag 28.november (Tolga)

Det foreslås følgende møteplan for verdensarvrådet;

Fredag 25. januar (Os)
Fredag 26. april (Tolga)
Fredag 21. juni (Engerdal)
Fredag 27.september (Holtålen)
Fredag 13. desember (Røros)

Møtet den 25. januar er planlagt ut fra muligheten til å drøfte et skriftlig innspill til Stortingsmeldingen om kulturminnevernet innen fristen den 1. februar.

Merk også

Verdensarvforum på Vega 6.-8.mai

Nordisk verdensarvkonferanse 2.-5. september i Stockholm.

Det foreslås at vi inviterer ledelsen i MIST og Anno på møtet den 26.april, alternativt 21. juni.

Vedtak;

Orienteringssaker;

Status forvaltningsplanarbeidet v/Torfinn Rohde

Status utvidelse av uthusprosjektet v/Magnus Borgos

Arbeidet med verdensarvutstilling v/Odd Sletten